

Autor scenariusza: Łukasz Słotwiński

Przedmiot: historia

Poziom nauczania: klasa II liceum ogólnokształcącego, zakres rozszerzony

Szkoła: XXX Liceum Ogólnokształcące im. ks. Jana Twardowskiego w Lublinie

Temat: Klęska Napoleona

Czas trwania: 90 minut

Cel ogólny: Przyczyny i przebieg upadku dominacji Francji w Europie na początku XIX wieku.

Cele operacyjne

Poziom wiadomości:

A. Zapamiętanie wiadomości - uczeń:

- definiuje pojęcia: 100 dni Napoleona, bitwa narodów, druga wojna Polska, Wielka armia
- wymienia przyczyny wojny Napoleona I z Rosją
- identyfikuje postacie Aleksandra I, Michaiła Kutuzowa, Jean Baptiste Bernadotte
- wymienia konsekwencje bitwy pod Waterloo

B. Zrozumienie wiadomości - uczeń:

- streszcza przebieg wyprawy Napoleona I na Moskwę
- wyjaśnia jakie znaczenie dla walczących stron miała bitwa pod Lipskiem
- przedstawia konsekwencje klęski Napoleona I w 1814 r.
- wyjaśnia, dlaczego społeczeństwo francuskie poparło powrót Napoleona w 1815 r.

Poziom umiejętności:

C. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach typowych - uczeń:

- charakteryzuje czynniki, które zadecydowały o klęsce wyprawy Napoleona I na Rosję
- charakteryzuje i porównuje strukturę i morale armii Francuskiej z 1812 oraz 1815 roku
- porównuje konsekwencje I i II pokoju Paryskiego dla Francji i Napoleona

D. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych - uczeń:

- ocenia znaczenie epoki napoleońskiej dla losów Francji i Europy
- analizuje wpływ Napoleona na sztukę Francji i Europy

Cele wychowawcze:

- doskonalenie umiejętności współpracy w grupie,
- doskonalenie umiejętności zarządzania czasem pracy,
- doskonalenie umiejętności analizy, interpretacji i selekcji materiałów źródłowych,
- podniesienie motywacji uczniów do nauki poprzez zastosowanie aktywizujących metod pracy.

Metody:

- metoda projektu,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia praktyczne.

Formy pracy:

- grupowa,
- indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- Platforma Microsoft Office 365
  - pomoce naukowe wykonane przez uczniów, użyte przy produkcji filmu (mapa, figurki)
  - kanał YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=V5Zp3I8Xphw>
  - aplikacja/platforma Quizizz
  - <https://quizizz.com/admin/quiz/60891590665000001f200f69/kl%C4%99ska-napoleona>
- /pytania i odpowiedzi w załączniku tekstowym quiz/

Kształtowane kompetencje kluczowe

1. Porozumiewanie się w języku ojczystym.
2. Kompetencje informatyczne.
3. Umiejętność uczenia się.
4. Kompetencje społeczne i obywatelskie.

I. Faza przygotowawcza

II. Faza realizacyjna

III. Podsumowanie lekcji

IV. Praca domowa

Głównym celem projektu filmowego „Klęska Napoleona” była aktywizacja społeczna młodzieży w trudnym okresie pandemicznym. W trakcie przygotowań, których finał miał miejsce podczas lekcji otwartej, uczniowie zostali podzieleni na dwa zespoły. Pierwszy z nich był odpowiedzialny za realizację materiału filmowego, drugi za przygotowanie pomocy naukowych wykorzystanych w nagraniu. Zarówno utrwalanie video i dźwięku jak i praca nad pomocami odbywały się w ramach dodatkowych zajęć popołudniowych. Uczestniczyli w nich prawie wszyscy uczniowie z klasy. Zachowanie reżimu sanitarnego doprowadziło do dość ciekawego efektu, ponieważ produkt końcowy poszczególne osoby biorące udział w projekcie miały szansę zobaczyć dopiero podczas właściwej lekcji otwartej. Warto podkreślić, że całość zrealizowana została wyłącznie za pomocą materiałów dostępnych dla uczniów na terenie naszej placówki (studio, aparaty fotograficzne, oświetlenie, sprzęt do nagrywania audio i montażu video).

I. Faza przygotowawcza

1. Czynności organizacyjne. (5-7 minut)

- Podanie tematu lekcji.
- Przypomnienie kluczowych zagadnień ostatnich zajęć będące wprowadzeniem w omawiane wydarzenie historyczne (okoliczności interwencji francuskiej w Hiszpanii, przyczyny i skutki blokady kontynentalnej).
- Uruchomienie (za pomocą funkcji udostępnienia ekranu przez prowadzącego) aplikacji YouTube z gotowym obrazem do odtwarzania <https://www.youtube.com/watch?v=V5Zp3I8Xphw>

II. Faza realizacyjna

- Uczniowie oglądają gotowy, wspólnie przygotowany materiał filmowy. (10 minut)
- Po obejrzeniu materiału uczniowie przenoszą się na swoje kanały grupowe. Pracując w niewielkich zespołach na podstawie dostępnego materiału filmowego, jak również innych źródeł opracowują zagadnienia wymienione w celach operacyjnych. (15 minut)

Zagadnienia do opracowania przez uczniów w grupach

1. *Przedstaw skutki wyprawy Napoleona na Rosję*
2. *Przedstaw okoliczności klęski – dlaczego Napoleon przegrał w Rosji*
3. *Jakie były konsekwencje pierwszego pokoju paryskiego (dla Francji i Napoleona)?*
4. *Kim był Bernadotte i w jakich okolicznościach przejął tron w Szwecji?*
5. *Kim był Michail Kutuzow i na czym polegała taktyka Rosjan w walce z Napoleonem?*
6. *Co skłoniło Rosję do odstąpienia od blokady kontynentalnej? W którym roku się to działo?*
7. *Jakie były przyczyny porażki oraz skutki bitwy pod Lipskiem?*

Po upływie wyznaczonego przez nauczyciela czasu uczniowie wracają na kanał ogólny i metodą rozmowy kierowanej systematyzują wiedzę, przedstawiając odpowiedzi na opracowywane zagadnienia.

Ad 1. Skutkiem wyprawy Napoleona na Rosję była porażka Napoleona i zachwianie mocarstwowej pozycji Francji w Europie. Uaktywniła również opozycję przeciw Napoleonowi. Jej następstwem było powstanie VI koalicji antyfrancuskiej.

Ad 2. Napoleon liczył na szybkie zwycięstwo, a Rosjanie unikali walnej bitwy wciągając go w głąb kraju. Cesarza Francuzów pokonała rosyjska zima.

Ad 3. Następstwem Pierwszego Pokoju Paryskiego był powrót Francji do granic z 1792 roku oraz zmiana panującego. Napoleona zesłano na wyspę Elbę.

Ad 4. Bernadotte był Marszałkiem Francji, którego Napoleon zaproponował jako Króla Szwecji. Bernadotte założył dynastę panującą w Szwecji jednak samego Napoleona darzył mocną niechęcią.

Ad 5. Kutuzow był głównodowodzącym wojsk Rosyjskich w wojnie z 1812 roku. Rosjanie obawiając się porażki unikali walnej bitwy wciągając Francuzów w głąb kraju

Ad 6. Rosja nie była w stanie z przyczyn gospodarczych przestrzegać blokady. Handel zbożem i drewnem z Wielką Brytanią były podstawą jej gospodarki.

Ad 7. Przyczyną porażki w bitwie narodów była przewaga liczebna sprzymierzonych jak i morale armii francuskiej. Skutkiem bitwy było załamanie potęgi Francji. Wkrótce wojska sprzymierzonych – VI koalicji - zdobywają Paryż i dyktują Francuzom warunki traktatu pokojowego. Kończy się trwająca dekadę hegemonia Francji w Europie.

III. Faza podsumowująca

Nauczyciel w odniesieniu do wypowiedzi uczniów uzupełnia informacje w formie krótkiego wykładu.

- Podsumowanie wypowiedzi uczniów zostaje przez nauczyciela rozwinięte wyjaśnieniem okoliczności „100 dniowego cesarstwa”. Prowadzący przedstawia sytuację we Francji w pierwszych miesiącach panowania Ludwika XVIII. Omawia jego postępowanie wobec wojskowych i emerytowanych żołnierzy oraz zwraca uwagę na okoliczności powrotu emigrantów Francuskich z okresu przed rewolucją. Uczniowie analizują, dlaczego Napoleon zdecydował się wrócić do Francji i przejąć władzę. Prowadzący przedstawia aktualną sytuację polityczną i militarną Europy – czego skutkiem była przegrana przez Francuzów Bitwa pod Lipskiem. Wspólnie z uczniami prowadzący porównuje postanowienia I i II Pokoju Paryskiego.

- Uczniowie otrzymują KOD do testu na platformie quizizz który ma za zadanie utrwalić poznany na zajęciach materiał.

- Nauczyciel zadaje pracę domową, uczniowie rozwiązują quiz.

IV. Praca domowa

Napisz krótką wypowiedz na temat: „Skutki epoki Napoleońskiej dla Francji i Europy”.

Zadanie dla chętnych – przygotuj krótką wypowiedz ustną na temat - „Wpływ Napoleona na sztukę i kulturę Francji i Europy w początkach XIX wieku.”

Praca domowa „Skutki epoki Napoleońskiej dla Francji i Europy”
Kluczowe zagadnienia, które powinny znaleźć się w pracy domowej:

Skutki negatywne:

- blokada kontynentalna wywołała kryzys gospodarczy w wielu państwach europejskich
- śmierć ponad dwóch milionów osób na skutek działań wojennych
- prowadzone działania militarne skutkowały zniszczeniami w przemyśle i rolnictwie

Skutki pozytywne:

- rozbudzone aspiracje narodowe państw europejskich (Niemcy, Włochy)
- utrwalenie zdobyczy rewolucji w samej Francji i przeniesienie ich na całą Europę
- konstytucje i prawodawstwo w państwach uzależnionych politycznie od Francji tworzono w oparciu o Francuskie wzorce
- utrwalenie w Europie nowego ładu społecznego, odejście od ustroju feudalnego
- francuski model publicznej edukacji wykorzystywany jako wzorzec w całej Europie

Pytania i odpowiedzi do quizu Klęska Napoleona

1. Z którą koalicją Francja walczyła w bitwie pod Lipskiem?

- a) IV   b) V   c) VI   d) VII

Prawidłowa odpowiedź: c

2. Kim był Bernadotte?

- a) Marszałkiem Francji
b) Królem Szwecji
c) Twórcą dynastii Szwedzkiej
d) Bliskim przyjacielem Napoleona

Prawidłowa odpowiedź: a, b, c

3. Kiedy Napoleon zaatakował Rosję?

- a) czerwiec 1812
b) styczeń 1812
c) grudzień 1812
d) sierpień 1813

Prawidłowa odpowiedź: a

4. Kiedy miała miejsce Bitwa pod Waterloo ?

- a) czerwiec 1815
b) marzec 1815
c) styczeń 1815
d) październik 1813

Prawidłowa odpowiedź: a

5. Postanowieniem I pokoju Paryskiego z 1814 roku było:

- a) zesłanie Napoleona na wyspę św. Heleny

- b) powrót do granic Francji ze stycznia 1792
- c) wyłata wojennych odszkodowań
- d) zesłanie na wyspę Elbę

Prawidłowa odpowiedź: b, d

6. Które z wymienionych państw europejskich nie stosowało się w 1809 do blokady kontynentalnej Wielkiej Brytanii?

- a) Portugalia
- b) Austria
- c) Prusy
- d) Szwecja
- e) Hiszpania

Prawidłowa odpowiedź: a

7. Bitwa pod Borodino to rok

Odpowiedz prawidłowa: 1812

8. Które z państw nie wchodziło w skład VI koalicji antyfrancuskiej?

- a) Dania
- b) Prusy
- c) Wielka Brytania
- d) Rosja
- e) Szwecja

Prawidłowa odpowiedź: a

9. Kto objął tron Francji po wymuszonej kapitulacji Napoleona Bonapartego?

- a) Ludwik XVII
- b) Ludwik XVIII
- c) Napoleon II
- d) Talleyrand
- e) Ludwik XVI

Prawidłowa odpowiedź: b

10. W którym roku Car Aleksander I odstąpił od blokady kontynentalnej Wielkiej Brytanii?

- a) 1812
- b) 1811
- c) 1810
- d) 1813

Prawidłowa odpowiedź: b